

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
SIBOURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukos Nachf.,
Max. Augenthaler & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicarilor mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVI.

Nr. 280.

Brașov, Joi 18 (31) Decembrie.

1903.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Tezaurul nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Ceva despre rolul politic al Sașilor.

Numai de curând fôia săsescă brașovenă, vorbind despre principiile șoviniste ale contelui Apponyi, desfășurate în a doua edițiune în discursul său dela Seghedin, a atins o cestiune privitoare la atitudinea politică a Sașilor ardeleni, care ar merita să fie discutată cu temei și odată pe deplin lămurită.

Nu voim să ne supunem așî acestei probleme, și ea nici că s'ar pute rezolva într'un singur articol. Am trebui să trecem în revistă cele petrecute într'un interval de aproape patru-deci de ani cu Ardealul și cu poporele lui și în urmă cu toate naționalitățile din Ardeal, Bănat și Țera unghurească până în ziua de așî.

Nici prin gând nu ne trece nouă Sașilor“ dîce autorul articolului fôiei amintite, „de a ne atribui rolul de înainte mergători ai întregii populațiuni nemaghiare din Ungaria. Și imputările, ce ni-s'au făcut de curând din parte românească, că intrarea deputaților sașî în partidul liberal ar păgubi interesele generale ale naționalităților, ne lasă reci, pe cîtă vreme asemenea imputări se ridică numai din reserva „pasivității“. Pînă atunci credem că ne e permis a le contesta îndreptățirea de a ne face astfel de imputări.”

Mai întăi de toate trebuie să se constate, că nimeni — și autorul articolului din „Kronstädter Ztg.“ are dreptate, că nici Sașii inșiși — nu au visat vre-odată ca Sașii să devină protagoniști, adică să lupte în fruntea naționalităților din regat.

Dacă e vorba de un „rol conducător“, al Sașilor, pe acesta numai în Ardel cu raporturile sale speciale ar fi putut ei să-l aibă, și în parte l'au și avut în anii șese-deci.

În privința acesta este foarte interesantă și semnificativă părerea, ce și-a dat-o prin anii opt-deci repositul ministru de culte și instruc-

țiune publică unghurească August Trefort în dietă.

Se scria pe atunci aspru prin diarele șoviniste maghiare nu numai în contra Românilor, ci și în contra Sașilor, cari făceau opozițiune legilor de instrucțiune maghiarisătoare. Așa, vorbind despre Sașii nemulțumiți din Ardeal, ministrul Trefort a șis, că ei ar pute deveni periculoși guvernului unghurească numai într'un singur cas, când ar lua un rol conducător în Ardeal, ca unii ce predomină partea cea mai mare a orașelor lui, dând tot-odată mîna cu Români cari predomină comunele rurale ale țării. Numai în acest cas opozițiunea Sașilor ardeleni, ni-ar pute fi periculoasă, adăuse repositul ministru.

Așa-dér totuși s'a aflat cine-va, căruia i-a trecut prin gând, că Sașii într'un anumit cas ar pute să devină și ei periculoși și ar pute deci să se impună regimului maghiar, și acesta a fost un adversar al acestora, ca și al tuturor naționalităților, un om foarte șiret și precaut în urmărirea tendințelor sale politice.

Un singur teren au avut deci și mai pot avé Sașii spre a-și valida dreptul de existență liberă a individualității lor naționale și acesta a fost și este teritoriul vechei Transilvanie. Acesta a înțeles-o Trefort și a mai înțeles, că Sașii numai printr'o cooperare cu Români ar pute să se afirme cu acea putere, ca cei dela cîrmă să fie constrinși a ține sémă de ei și de postulatele lor pentru garantarea liberei dezvoltări a naționalității săsesci.

O astfel de eventualitate ar presupune, firesce, ca Sașii să fie mai puțin reci față cu atitudinea politică a Românilor. Orî ce-ar crede și ar dîce ei despre „pasivitate“, una nu o vor pute contesta, că Români, fără deosebire, nu s'au depărtat încă de pe terenul luptei naționale, pe când Sașii l'au părăsit de mult, l'au abandonat mai ales de la

1890 încôce, când au declarat, că ei se mulțumesc a stărui pentru susținerea stărilor create de legislația unghurească.

Forța principală a politicii săsesci de așî este cererea ca legile să fie respectate și executate. Dér dacă aceste legi amenință existența etnică și culturală a Sașilor? Nici în cazul acesta — vorba deputatului Korodi — Sașii să nu dorască măcar modificarea lor?

Nu ne-a venit în minte a face imputări Sașilor, că atitudinea lor politică actuală ar periclita interesele generale ale naționalităților. Suntem în drept însă de a face constatarea acesta spre orientarea noastră, ca să nu fie sedusă lumea de-o sémă de oportuniști, cari și-au pierdut cu totul rostul politicii naționale.

Cei mai prevădători dintre Sașii vîd ei inșiși, că e un stadiu periculos, în care a intrat politica săsescă dacă ea însăși nu mai ține sémă de o concordare cât de pe departe cu interesele generale ale celor în aceeași măsură nedreptățiti.

Un consiliu de miniștri s'a ținut ieri în Budapesta. Consiliul s'a ocupat între altele și cu afacerea convenției comerciale cu Italia. Nu se cunoșce încă deciziunea asupra acestei afaceri. Ea se va publica numai peste câte-va zile.

Revisuirea regulamentului camerei. După o ultimă telegramă, ministrul președinte Tisza a plănuț revisuirea regulamentului camerei. Șicrea spune, că Tisza a conferit în privința acesta cu Polonyi și Kossuth, aceștia însă au fost contra, din care cauză se crede, că Tisza nu va mai reveni asupra planului său.

Obstrucționiștii. Grupul Szederkényi respective obstrucționiștii dispun încă de 9—10 oratori, contra proiectului de recruți. Dintre aceștia 6 aparțin grupului Szederkényi, 3—4 celor în afară de partide.

Grupul-Szederkényi a ținut alaltăeri sêră o conferență, în care a hotărît să încépă obstrucția tehnică, dacă guvernul ar încerca să înăsprască regulamentul camerei.

Opoziția din Sobrania bulgară a adresat un manifest către alegători, în care înșiră toate păcatele guvernului și declară tot-odată, că nu va participa la ședințele Sobraniei, pînă când nu se va restabili ordinea.

„Pester Lloyd“ despre politica esternă a României.

„Pester Lloyd“, organul guvernului unghurească, care în cestiunile esteriore este inspirat și de oficiul de esterne din Viena, scrie în numărul său de Crăciun (25 Dec. n. c.) un articol relativ la discursul ținut de ministrul de esterne român d-l I. I. Brătianu, așî săptămîna, și comentînd ceea ce a șis acesta despre atitudinea României în cestiunea macedonă și despre raporturile ei cu Austro-Ungaria, dîce:

„Discursul d-lui I. Brătianu este unul din manifestațiunile, ba puté dîce din evenimentele cele mai îmbucurătoare, ce s'au produs de mulți ani în statele balcanice. Ca ori-ce cuvînt curajos și prudent, discursul acesta este un act de mare importanță. El este nu numai o justificare a politicii, căreia România este atașată cu firmitate în mijlocul turburărilor balcanice actuale, dér el indică tot-odată direcțiunea politică de la care România n'a deviat nici-odată de un șfert de secol.

Nimeni nu se pôte îndoi, că această perseverență și acest spirit de consecuență se datoresce în prima linie înțelepciunii politice a regelui Carol. Nimeni nu va puté tăgădăi, mai departe, că din timp în timp s'au produs oscilațiuni în rîndurile omenilor politici români mai de sémă, tîndînd a detașa regatul vecin de la politica de pace, spre a-l împinge pe calea unei acțiuni aventuriore și fără prospecte de isbîndă. Nesuccesul tuturor acestor tentative trebuie atribuit în primul loc autorității celei mari și prestigiului regelui Carol, și dacă toate pertidele române au trebuit în cele din urmă a se reîntorce la politica de pace, de muncă și consolidare interioară, trebuie să vedem aici proba, că acesta a fost cea mai bună și

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Avertismentul misterios.

Narațiune, de Fr. Thieme.

— Fine. —

Căpitanul povesti pe scurt despre avertismentele misterioase, ce le primise, despre descoperirea ce-a făcut-o relativ la mărfurile lui Robertson & Comp. și despre curioasa aventură din noptea acesta. Martorii ascultau cu grôză superstițioasă și consternație.

„Apoi să nu crești în minuni?“ Cu aceste cuvinte își încheiă căpitanul povestirea. „Eu sunt sigur, că acel om, care ne-a dat ajutor în momentul suprem al pericolului este identic cu scriitorul avertismentelor anonime. Lui îi mulțumesc viața mea și salvarea vaporului nostru. Dacă lucrurile au mers pe calea naturală, ceea-ce este de creșut, atunci acel om se află ascuns unde-va pe vapor. Dér în ce loc anume și cu ce scop, asta îmi este o

enigmă. În tot cazul mîne o să facem o cercetare amănunțită pe vapor, ca să descoperim pe cel ce ne-a șirit în ajutor în mod așa de misterios.

A doua zi căpitanul se afla erăși bine și conducea personal cercetările. N'a rămas nici un colț al vaporului nescotocit, însă nici o urmă de vr'o ființă omenescă nu se puté descoperi. Căpitanul era desperat, când i-se raportă despre rezultatul negativ al căutării.

Din zi în zi deprimarea căpitanului era mai mare. Întemplantarea misterioasă nu-i eșia din cap și tot mereu căuta prin colțurile vaporului după misteriosul necunoscut. Tôte căutările rămaseră infructuose. În șfirșit se zări din depărtare orașul Liverpool, unde avea să ancorage „Arcadia“.

Căpitanul Leary ordonă, ca nimeni să nu părăsescă vaporul, afară de primul pilot, pînă-ce nu va fi înștiințată poliția și nu se va fi lansat mandat de depunere contra comercianților franduloși.

Peste două ore veni pe vapor un

judecător de instrucție însoțit de câți-va polițiști, ca să ia în primire pe negrul și să cerceteze mărfurile. Cercetarea se făcî în prezența căpitanului și avî rezultatul așteptat. Mai bine de trei șferturi din mărfurile trecute la registru erau înlocuite cu plévă fără valoare.

Cercetarea a produs o debandadă în magazinul vaporului. Lăđile și tencurile erau asvirlite unele peste altele într'o disordine ne mai pomenită. Organele parchetului părăsiră apoi vaporul, și căpitanul îi însoți pînă la debarcader. De-odată un matroz chemă de urgență pe căpitan îndrêret.

„Ce s'a întemplant?“ întrebă căpitanul pe matrozul, care abia era în stare să vorbescă de emoțiune.

„Dintr'o ladă se aud nisce strigăte de ajutor“ răspuse matrozul fără răsuflare.

Leary se îngălbeni și cu câte-va șaritură ajunse în magazin.

„Unde este?“ strigă căpitanul, so-

sind în mijlocul matrozilor, cari erau ocupați cu mutarea lăđilor grele.

„Trebuie să fie aici într'una din lăđile acestea“, răspuse unul din matrozii. Îndată o să-l liberăm.

„Va să dîcă, un pasager în ladă!“ exclamă ușurat căpitanul. „Un pasager în ladă, care a vrut să economisescă taxa de pasagiu de la Baltimore la Liverpool! Copii! Asta, să șicți, că nu-i altul, decât misteriosul necunoscut, care ne-a scăpat de morțe! Cine să se fi gândit, să-l caute într'o ladă de mărfuri! Noroc, că se anunță acum de bună voie“.

„Séu mai bine, că e silit să se anunțe“ adăogă un matroz. „Căci în învâlmășela ce s'a făcut aici, a ajuns cu lada sa la strîmțore. S'au pus precum se vede peste lada lui, alte lăđi și colete și luându-i-se aerul, se vede nevoit a striga după ajutor“.

Și așa era în adevăr. Lada cu pricina fu scosă de sub cele-lalte lăđi și fu imediat recunoscută ca locuință transportabilă a pasagerului. Lada era de 1/2 m.

singura capabilă a garanta liniștea și dezvoltarea progresivă a României."

"P. L." vorbește apoi de turburările neîncetate ce au avut loc în acești 20 de ani în Peninsula balcanică, apoi continuă:

"Cu totul altmintea s'a purtat România de la tratatul din Berlin încoace! În București au contemplat cu liniște agitațiunile deșerte ale Sârbilor, Bulgarilor și Grecilor, și s'au mărginit a sprijini pe Românii din Macedonia, amenințați în existența lor națională atât de Greci, cât și de Bulgari.

Așa a putut asista România în liniște nu numai fluctuațiunilor și disordinelor din Peninsula balcanică, d'ér și-a păstrat în de ajuns forțele sale materiale și politice pentru a birui scrisa economică prin măsurii înțelepte și energice. Și cine ar putea tăgădui, că România ocupă primul loc între statele balcanice din punct de vedere atât al armatei, cât și al fortificațiunilor sale?

Conscientă de forțele sale, pregătită pe deplin și sprijinindu-se pe puternicii aliați, România poate privi liniștită în viitor."

"P. L." relevă cu elogii pasagiul discursului d-lui Brătianu, în care a afirmat existența relațiunilor amicale cu Austro-Ungaria și a expus politica ce trebuie să o urmeze România față cu Ungaria.

Foia ungerescă încheie d'icând, că impresiunea produsă prin discursul d-lui Brătianu, care a găsit aprobarea generală în camera română, va fi puternică și în străinătate și cu deosebire în Ungaria.

Declarațiunile ministrului de honveđi Nyiri.

În numărul nostru de ieri am dat un scurt resumat asupra desbaterei din ședința de luni a dietei. Revenim azi asupra discursului ce l'a ținut ministrul de honveđi Al. Nyiri, care a reflectat la discursul lui Szederkényi, d'icând următoarele:

Obstrucția este o armă ucigătoare pentru „națiune". Greșesc oratorii din opoziție dacă cred, că rezerviștii de întregire sunt chemați la exercițiul de arme; ei sunt chemați pentru întregirea contingentului și vor fi reținuți sub steag până când se va desevirși instrucția recruților din 1903, ceea-ce va dura eventual 4 luni.

Lupta ce se dă acum, n'are sorți de isbândă. Obstrucțiștii sunt aliații inamicilor declarați, cari urdesc pe Maghiari. De cinci ori a trebuit să se schimbe până acum planurile și pregătirile pentru recrutare. Mai în urmă s'a stabilit termenul pe 4 Ianuarie. Acest termen se va putea ține numai atunci, dacă proiectul de recruți se va vota în cameră azi, séu într'o proximă ședință. Dér chiar dacă s'ar face azi votarea, numai prin dispozițiuni telegrafice am putea să ne ținem de acest termen. Dacă ar succeda votarea proiectului, recruții ar putea să intre în serviciu într'un timp, încât prima instrucție să se p'ată încheia în decursul primăverii. Atunci ar fi posibil, ca rezerviștii de întregire să fie concediați cel puțin la timpul când se încep lucrările economice mai urgente.

Cum stă acum în cazul că proiectul de recruți nu se va vota azi mâne? Ar trebui să punem alt termen de recrutare, ar fi necesar să luăm măsurii nouă, cari reclamă éráși cel puțin o lună întregă. Așa-dér numai peste o lună s'ar putea începe recrutările, ér recrutările în sine durează cel puțin două luni, așa că recruții n'ar putea intra în serviciu mai înainte de 5 Aprilie; instrucția lor nu p'ote fi încheiată înainte de finele lunii Maiu. Acesta ar avé triste urmări pentru rezerviștii de întregire, căci ei ar fi sustrași muncii câmpului tocmai atunci, când au mai mare necesitate de a fi liberi.

Dacă n'ați voit să înțelegeți ceea-ce a spus d-l ministru președinte cu provocare la situațiunea din Balcani, e firesc, că noi nu putem să capacităm pe domni obstrucțiștii. Încetând însă obstrucția, am putea face o mică ușurare rezerviștilor de întregire. În numele acestor 40,000 de ómenii v'ę rog, deci, să desarmați.

Se pare însă, că apelul ministrului de honveđi nu află ascultare la obstrucțiștii. În ședința de ieri, Marti, a dietei au luat cuvântul contra proiectului, trei oratori: Lovaszy, Ugron și Szluha, toți trei ținând discursuri lungi, așa că ședința nu s'a mai putut ocupa cu alt-ceva.

Socialismul între Români.

A început să devină rubrică permanentă în ziarurile noastre primejdia socialismului.

Evrei cunoscători de limba română au fost recrutați de peste Carpați, unde li-s'a infundat deja cu propaganda internațională, și pripășiți pe la noi s'au pus să ne spurce limba cu prosa lor și să prostitue inimile curate ale țeranilor noștri, până acuma muncitori și cu frica lui Dumneđu.

Este trist, că munca destructivă a socialiștilor este spriginită, de sigur din neîncredință de cauză, și de unele autorități bisericesti, ceea-ce nu s'a întâmplat până acuma nici într'o țară din Europa, de când există socialismul.

Ce s'a întâmplat cu alegerea învățătorului din Șomcuta? A întărit-o consistorul din Gherla, ori s'a făcut și el complice cu aderenții rătăciți ai lui Rosenzweig, Grossmann e tutți quanti?

Vrem să șcim!

Dér și mai trist e, că organele statului sprijinesc cu toleranța lor culpabilă adunările socialiste, în cari li-se promite țeranilor noștri de cătră nisce imberbi circumceiși iresponsibili marea cu sarea — și capătă în schimb în c'oste împunsături de baionete, cum s'a întâmplat la Dobresci.

În Dobresci, după cum i-se scrie „Tr. Pop.", cunoscuta încăierare cu jandarmii este tot rezultatul propagandei socialiste. Ómenii nu vor să plătescă nici un fel de

contribuție, nici spese comunale, nici șalarii învățătorului, nici nimica. Béu pe la cărciume ziua și noptea și alérgă diinic la poșta, așteptând „dreptățile" făgăduite de agenții evrei.

În Dobresci, după cum se vede din amintita corespondență, ómenii nu vorbesc de alta, decât de înpărțirea averilor domnesci, copiii nu și i-au trimis anul acesta la școlă, biserica o batjocoresc și unul dintre țeranii, care în bătaia cu jandarmii îl desarmase pe unul, i-a rupt sabia, ér pușca, după-cé a descărcat cincii glonțe din ea, a sfărmat-o de păreții bisericei.

Cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului apusen, cetele hămisite de evrei s'au năpustit din Budapesta asupra orașelor din părțile locuite de Români și au ațitat în toate părțile în mod ne mai pomenit contra bisericei, popilor, școlii confesionale, etc., ér „Bud. Tud.", organ oficios, după cum ne spune „Alkotmány", a publicat raporte pe larg despre isprăvile socialiștilor la Szegvar.

Nu șcim, ce va fi având de gând guvernul, când în item constata, că deslănțuirea „a" este privită de organele sale cu încredință bunăvoință și faptul citat mai deunăzi în foia noastră, despre șeful poliției din Brașov, care sare ca un cavaler să ia din mâna oratorei socialiste pălăria spre a-i-o acăța în cuiu, este mai mult decât simptomatic.

SCIRILE DILEI.

— 17 Decembrie v.

Accidentul Monarchului. Se șcie, că Maj. Sa monarchul a petrecut sărbătorile Crăciunului la Walsee. După o scire din Viena, monarchului i-s'a întâmplat un accident. Când scoboria scările din al doilea etagiu al palatului archiducelui Francisc Salvator, s'a împiedecat într'un covor și a cădut, rănindu-se la cap.

Adunarea municipală a Comitatului Sibiuu s'a ținut, serie „T. R.", la 28 Decembrie, sub presiunea d-lui comite-suprem Thalmann. Dintre obiectele mai principale remarcăm, că Români prin rostul d-lui Dr. Leményi au făcut declarație, că nu aderază la adresa de felicitare ce o a înaintat vice-comitele în numele municipiului cătră noul ministeriu, și își rezervă acest drept pentru timpuri când se va convinge, că d-l Tisza va respecta legea de naționalități și va da afacerilor un alt curs spre mulțumirea tuturor popórelor, cari constituie statul ungar. Adresa a fost votată numai de membrii sași. S'a ales în comitetul administrativ P. Cosma, în comitetul central electoral Dr. Beu, în comisiunea sanitară Dr. Comșa din Seliște, în comitetul permanent Dr. Russu, în comitetul de spraveghiare a societății liniei ferate Viñ-Sibiuu Ioan de Preda, și în comisia economică pentru cer-

cul Noorichiu Ioan Petrișor, paroch în Alțina. Celalte obiecte s'au rusolvit în conformitate cu propunerile comitetului permanent, fără multă discuție. Rețeaua drumului comitatens s'a satorit din nou și tot ce regretăm este, că linia Poiana, Jina și Miercurea, Apoldul-inferior, Ludoș au fost scóse din liniile comitatense și lăsate în grija comunelor să se facă. Acesta s'a făcut la propunerea oficiului regesc pentru clădiri publice, din interese de comunicațiune și cruțare.

„Panslavi în biserică". Sub titlu acesta foilor ungeresci li-se raportează din Cașovia următoarele: „La liturghia din noptea de Crăciun s'a întâmplat o demonstrație în biserica Franciscanilor de aici. Preotul vrând să cânte ungeresc, o grupă de meșteșugari slovaci au făcut șgomot și au pretins să cânte ungeresc. Panslaviștii au îndepărtat pe organist și au început să cânte slovacesc. Numai în urma intervenției poliției s'a restabilit ordinea."

Inmormântarea regretatului G. Mucșicescu s'a făcut Miercurea trecută în Iași. Orașul întreg și-a manifestat cu ocazia acesta simpatia și regretele față cu acela, care a fost mândria societății ieșene. Prohodul s'a oficiat în catedrala metropolitană din Iași, unde a fost espus corpul decedatului. A oficiat archimandritul Obreja încunjurat de cler și acompaniat de corul metropolitan. S'au ținut mai multe discursuri, între cari unul în numele Bucovinenilor de cătră d-l Slujanschi delegat al societății musicale „Armonia" din Cernăuți. A vorbit apoi elevul conservatorului din Iași d-l Alesandrescu, apoi d-l A. D. Xenopol. După încheierea discursurilor cortegiul în care participau la 7000 persoane, a plecat spre cimitir, unde înainte de ce cociugul ar fi fost slobodit în grópă, au mai vorbit doi elevi ai decedatului. La înmormântare a fost present și consulul Rusiei și multe personalități din Bucovina și Basarabia.

Comitetul însărcinat cu aranjarea serbărilor ce se vor da cu ocaziunea plecării d-lui fișpan conte Stefan Lazar, ne rógă a publica, că din partea acestui comitet se încredințază onor. oficii și corporațiunii, că pentru recepțiunea de adio din partea fostului fișpan al Brașovului, s'a fixat ziua de 2 Ianuarie de la órele 10 $\frac{1}{2}$. Cei ce au de gând a participa la recepțiune, să se anunțe la președintele comitetului, d-l Dr. Frideric Jeckel, viceșpan.

Ajutor pentru școlă română din Seplac, afară de „Someșana" din Deșiu, am primit de la „Bistrițana" din Bistrița, suma de 20 cor. și de la „Sălăgiana" din Jibou 10 cor. Primescă drept aceea, cea mai fierbinte mulțămită. În numele senatului școlastic: Ieremie Bunea.

lungime, ér lățimea era de un metru. Era construită din lemn tare și avea sus și jos mai multe găuri pentru aer așa de dibaci făcute, încât privitorul nebănuitor nici nu le observa. Pe toate laturile lăzii erau lipite nisce țidule mari cu diferite inscripții, ca: „Sus", „Nu răsturnați!" „Trebuie păzită de umeđelă!" etc. ér d'asupra o tăblișă cu inscripția: „Antichități prețioase mexicane. Atențiune!"

Căpitanul se apropiă de ladă și d'ise: „Poftim, domnule, la lumină! Ne pare bine, că în sfirșit putem să facem cunoștință cu d-vóstré!"

„Dați-mi voie", strigă omul din lăuntru lăzii și de-odată ridicându-se capacul se ivi în deschidătură capul unui tiner, căruia îi urmă apoi restul corpului. Într'o clipită eși pasagerul din ladă și închinându-se politicos, salută pe căpitan și matorzi d'icându-le: „Bună dimineța!"

„Mi-se pare, că ne cunoscem" d'ise căpitanul Leary, întinđend străinului mâna. „Iubite amice, v'ați aranjat cu multă și retenie călătoria, dér v'ę asigur, că ați fi

putut călători cu mai multă comoditate, decât v'ați fi încredințat mie. Căci numai așa de plăcere, de sigur, nu v'ați servit de ladă acesta."

„Nu", răspunse străinul. „Dér spuneți singur, d-le căpitan, decât nu se întâmplă să călătoresc așa misterios, ar fi fost óre posibil să descoper complotul și să vi-l comunic?"

„Aveți dreptate", d'ise căpitanul. „Noi v'ę datorim recunoștință nemărginită. V'ę rog, povestiți-ne, cum ați demascat pe trădători și pe ce cale mi-ați transmis avertismentele? Dér să mergem întâiu în cabina mea și să povestim lângă un pahar de vin."

Trecând în cabina căpitanului și așezându-se la masă, tinerul începú a-și spune pászurile:

„Numele meu este James Hope. Sunt originar din Canterbury și înainte cu cinci ani m'am dus la Liverpool, unde mi-se oferise un post de comptoarist. Acolo am făcut cunoștință cu o fată bună, frumósă, dér s'racă, pe care ași fi luat'o

de nevastă, decât ași fi avut o léfă mai mărișoră, ca să putem trăi din ea. Atunci mi-se oferí un post mai bun în Baltimore. Am venit în America cu mari șperanțe, dér în scurt timp a trebuit să mă conving, că am cădut în mâinile unui escroc, care îmi exploata munca, fără să-mi dea retribuția cuvenită. Imi sleisem toate economiile cu călătoria și abia așteptam să-mi încasez léfa de pe prima lună, mișelul însă imi dedú numai 10 dolari, spunând că afacerile merg prost și trebuie să-mi rămână dator cu restul. Am plecat d'aci și după multă ostenelă isbutii a obține un post de copist cu léfă din care abia puteam trăi. M'ași fi întors în Anglia, dér n'aveam cu ce. Logodnica mea îmi scrisese înainte cu patru săptămâni, că șeful magazinului în care ea servește ca vîndătoare mă acceptază ca corespondent cu un salariu, care ar fi suficient pentru întemeierea căsniciei. Trebuia să mă întorc repede spre a-mi ocupa postul, dér n'aveam bani, ca să plătesc pasagiul, atunci cetind în „Morning Herald" despre croitorul Herman Zei-

tung, care a călătorit în America într'o ladă mă hotăríu a face ca și d'ensul.

Călătoria nu ținea mai mult decât 15 zile, nici chiar cu un vapor de măruri. Atât timp am să pot sta în ladă, decât mă voiú aranja așa, ca să pot eși noptea să fac puțină mișcare și să respir aer. Mi-am procurat deci o ladă cu capac mobil și aranjată așa după cum ați vedú. În interiorul lăzii am pus câteva perini și o cuvertură căldurosă, ér într'un saltă alimente. Spre a nu fi strămtorată lada printre celelalte colete, am mers însumi pe bord, când s'a imbarcat ladă și i-am ales un loc potrivit, dând instrucțiuni se vere, ca să nu pună alte colete peste ea și să nu o întóacă în jos cu partea care avea indicația „Sus" etc. Când totu au fost în regulă, am profitat de învelmășala, ce domnesce de obicei la plecarea fie-cărui vapor, și m'am furișat neobservat în ladă. Tóte au mers peste așteptare. Dilele le petreceam dormind, noptea când totul era liniștit, aprindeam felinarul, deschideam capacul și mă plimbam

Gnvernorul archiducelui Rudolf, Iosif Latour, feldmarșal locotenent, consilier secret și membru în camera seniorilor austriaci, a încetat din viață în etate de 84 ani.

Novelli despre Carmen Sylva. Dintr'un interview acordat de celebrul artist dramatic Novelli unui corespondent de la „Tara“, reproducem următoarele:

„Carmen Sylva e foarte bine cunoscută în Italia și iubită ca poetă. E atât de apretiată, încât când un diar din Florența a anunțat, că Carmen Sylva a scris o piesă pentru mine, ca să fie reprezentată în Italia, într'ega pressă și elita socială se pregăteau a sărbători pe Regina României. Dér din nefericire, am aflat că piesa aceasta nu e terminată. Atunci, în convorbirea mea cu M. S. Regina, am dis:

— Grăbiți-vă, Majestate, căci eu nu sunt tânăr și am nevoie să consacru operei Majestății Văstre remășițele de foc sacru, ce mi-au mai rămas în inima mea de artist.

„Majestatea Sa mi-a făgăduit, că piesa va fi în curând gata, ceea-ce dgreso din totă inima, ca să pot dovedi M. S. Reginei admirațiunea și recunoștința mea profundă.

„Și vă asigur, că decă vre-odată am muncit, ca să am succese în teatru, nici odată n'am pus atâta inimă și voință, precum voiți face-o cu această ocazie, ca să contribui cu modestul meu talent la succesul piesei Carmen Sylvei“.

Abdicarea regelui Serbiei. Din Semlin (oraș la frontiera sërbo-ungară) vine scirea, că pozițiunea regelui Petru al Serbiei a devenit atât de critică, că acesta și-ar fi destăinuit unui amic personal hotărârea de a abdica. Suveranul sərb a desoperat să se pótă scăpa de tutela regioidilor, carți îi controlază toate actele, pe carți le ia în calitate sa de șef al statului.

Prințul moștenitor german și cântăreța de operă. Diarul „Matin“ publică un mic roman de dragoste, al cărui erou este principele moștenitor german *Friederik Wilhelm*, ér eroina e cântăreța de operă *Geraldina Ferrar*, de origine americană și actualmente membră a operei de curte din Berlin. Tînărul moștenitor s'a amoresat de frumoasa fată, și ómăni curții nu le puneau nici o piedecă, pe motiv că în urma acestei relații principele va fi ținut departe de alte distracții sgomotoșe. Curios însă, cântăreța nu voia de loc să dea ascultare declarațiunilor amoroșe ale principelui. Acum însă ómenii curții vędând primejdia, au încercat să pună capăt relațiilor dintre principe și cântăreța, însă *Friederic Wilhelm* a declarat, că, ori-ce s'ar întempla, el nu se va despărți de *Geraldina* și se va căsători cu ea. Decă va trebui, își va depune rangul și va renunța la dreptul de moștenitor de tron. Impératul *Wilhelm* auzind de acesta, se hotărî îndată a trimite pe principe într'o lungă călătorie în străinătate. Diarul berlines „*Welt am Montag*“ redă cazul altfel. Fóia germană nu tăinuesce numele fetei, însă încheierea romanului o arată în

colori mult mai prosaice. Anume, fata a dat ascultare declarațiunilor principelui, ér epilogul romanului s'a petrecut în America, în casa *Geraldinei Ferrar*, unde a fost trimisă din Berlin dimpreună cu micul ei copilaș.

Sinuciderea unui nonagenar. Din Graz se anunță senzaționala sinucidere a colonelului în retragere *Theisz von Escherdorf*, astăzi în vîrstă de 91 ani. Neferitul ofițer, care de mult suferea de o grea bółă, într'un moment de desperare în timpul nopții, s'a aruncat pe o ferăstră de la etajul al treilea al locuinței sale.

Colera în Persia. Din Teheran se telegrafază, că cholera s'a declarat în ținutul *Enzeli* și se întinde în proporții alarmante la localitățile vecine. Numai în patru zile într'un sat cu populațiune neînsemnată au fost 146 decese. Guvernul a luat severe măsuri de caranțină pentru călătorii și proveniențele din Persia. Vapórele, carți sosesc pe marea Caspică în Rusia, din Persia, sunt oprite la o distanță considerabilă de la mal.

Inmormântarea lui Luigi Cazzavillan.

Duminecă au fost duse la locul de liniște eternă rămășițele păméntese ale directorului „Universului“. Inmormântarea s'a făcut cu o deosebită pompă. Lume foarte multă. În deosebi la școlă italiană, în localul căreia se afla catafalcul pe care era cosciugul lui Cazzavillan, se îngrămădisse lume foarte multă.

Serviciul funebru a început la óra 1 d. a., ofițiat de Arhiepiscopul Meletie Galățeanu, 13 preoți și doi archidiaconi.

Rugăciunile de inmormântare au fost cântate de preoți și de un cor numeros de artiști. După serviciul funebru a început seria discursurilor.

D-l marchiz *Becaria d'Incisa*, ministrul Italiei la București, prezentând condolețele sale familiei defunctului, a recomandat conaționaliilor italieni aflați în România ca directorul „Universului“ să le fie drept pildă în viața lor.

Președintele coloniei italiene din București, d-l *Mattioli*, a vorbit despre meritele defunctului, indemnând pe coloniști să-și strîngă rëndurile, spre a duce mai departe opera frumoasă începută de Cazzavillan, anume solidaritatea între fiii aceleiași patrii, aflați în România.

D-l *Grigore Ventura*, redactor al diarului „Conservatorul“, a vorbit în numele „Sindicatului diariștilor“ și a ținut un discurs călduros prin care ridică meritele defunctului. D-l *Ventura* încheie zicînd:

„Este lesne de înțeles ca regretele să fie unanime. Din Roma-mumă până în România, de la malurile Tibrului până la Dunăre, neobositul muncitor și patriot italiano-român este plâns; și printre lacrimi apare curcubeul iubirei între cele

două națiuni surori, lucind peste mormântul lui Cazzavillan.

„Noi, Români, pe carți i-a iubit, și trimitem un ultimo adio. Fie ca mulți străini să vie în țera noastră ca să lucreze ca densusul. Voi italieni la carți graiul este o musică și musica este graiul, voi, din țera azurului și a frumosului, popor al artelor, urmați pilda fratelui vostru și iubiți această țera, căci este o ramură verde a arborelui Italiei latin.

Peste mormântul lui Cazzavillan se filfăie drapelul frăției italo-române!“

D-l *Benedetto de Luca*, redactor la „Universul“ a rostit apoi un discurs în care a deplâns mórtea directorului Cazzavillan.

D-l inginer *Rovelli*, președintele societății italiene „Umberto și Margherita“ a exprimat regretele societății pentru pierderea lui Cazzavillan.

Discursurile terminate, preoții și corul au intonat „večnica pomenire“. Cosciugul a fost ridicat și dus pe brațe până la carul funebru de cătră d-nii *Becaria d'Incisa*, *I. Kalinderu*, *C. F. Robescu* și de cătră redactorii diarului „Universul“.

O companie din regimentul 1 de geniu a dat onorurile militare, defunctul fiind decorat.

La órele 3 cortegiul a parcurs strada Sórelui, calea Griviței și calea Victoriei până în piața Teatrului. Acolo cortegiul s'a oprit și din balconul „Asociației studenților universitari“ a vorbit studentul *Gheorghiu-Cristești*, de la facultatea de drept, care a arătat solicițiunea lui Cazzavillan pentru studenți.

Cortegiul și-a urmat apoi calea pe stradele Cămpineanu, Sf. Ionică și Brezoianu, până în fața stabilimentului diarului „Universul“, unde staționa o mulțime enormă.

D-l *Ioan Popescu*, primul redactor al diarului, a vorbit în numele personalului de redacție, arătând meritele lui Cazzavillan și deplângînd mórtea lui prematură.

La órele 5 s'a pus din nou cortegiul în mișcare și a parcurs bulevardul *Elisabeta*, calea Victoriei, str. Carol, calea *Rahovei*, str. 11 Iunie și șoseaua Șerban-Vodă până la cimitirul Bellu.

În pórta cimiterului carul funebru s'a oprit și cosciugul a fost ridicat pe brațe de cunoscuți și dus în capelă, unde s'a săvîrșit al doilea serviciu funebru.

Cosciugul cu corpul lui Cazzavillan a fost depus în bolta capelei cimitirului, până la terminarea cavoului familiei.

Inmormântarea s'a terminat la órele 7 séra.

VARIETATE.

Ce face curajul? Nu sunt mulți ani de când un ștregar *Sam Stely*, de la vîrsta de trei-spre-dece ani, fără să aibă milă de desperarea părinților săi, vagabonda pe stradele Londrei în tovărășia unor băieți de aceeași tréptă. Tréba acesta ținut mai mulți ani.

Stely, fiind arestat, într'o séra de érnă, pe când fura de la ușa unei prăvălii, a fost dat în judecată, și era să fie condamnat la închisóre, până la majoritate, într'o casă de corecțiune, când la sfêșitul debaterilor, tînărul hoș se ridică și făcú această declarație uimitóre.

— Domnilor judecători, o să mă condamnați și o să aveți dreptate. Cu toate principiile bune pe care le-am primit de la părinții mei, împins de instinctele mele vicióșe, am furat și am fost prins în flagrant-delict. Cu toate acestea, d-lor judecători, fac apel la indulgența d-vóstră în timpul șederei mele la închisóre, mi-a cădút sub ochi un diar, conținînd minunățiile țérilor americane. Indrăsnéțul póté să facă acolo avere. Decă așa fi liber, m'así duce îndată în aceste ținuturi ferioite, și mi-asi răsucumpéra greșelile mele trecute.

Póté că avea dreptate, ștregarul! Cuvéntarea lui impresionă pe magistrați, carți îl achitară, și fostul vagabond, expedit pe un vapor, debarcă într'o bună diminiță în Statul Texas.

Nu trebuia în timpul acela, decăt să faci puțuri în acest ținut bogat, ca să aduni de îndată valuri de păcură. O regiune, între celelalte, era mai privilegiată: *Marele Beaumont*.

Tînărul nostru emigrant, în vîrstă atunci de optspredece ani, se instală acolo: în curénd se întélni cu alți tineri ca densusul activi și stăruitori, și acești dibaci aventurieri căștigau sume enorme.

Indată-ce producțiunea unui puț începea să scoadă, îl părăseau și făceau altul într'altă parte.

În curénd faima bogățiilor din Texas se răspândi în America și în Europa. Mulțimea năvălea în acest Eldorado al petrolului, dér deja beneficiile începuseră să se micșoreze.

Cei dintăi cuceritori căștigau tone de aur vëndénd păménturile pe carți le cumpéraseră pe „o bucată de pâne“. Ceea-ce prețuia mai 'nainte cincideci de bani metru, se vindea acum cu 100 de franci.

Doi negrii, carți locuiau într'un bordeiú ticălos, situat într'un district petrolifer își cedară loauința pentru 200,000 de franci.

O activitate imensă domnea în ținut, orașele se fondau, pădurile dispáreau cu o repeđiciune neauđită, drumurile de fier construite aduceau din nord regimente de muncitori.

Stely și tovarășii săi deveniră regii regiunii. Faima primului trecător al Atlanticului și averea sa mărită prin istoria diarelor, minunau pe londonesii, carți îl cunoscuseră.

Într'o di *Stely* primi o scrisóre de la președintele tribunalului în fața căruia compárase odinórá.

Magistratul anunța apropiata sosire la Texas, a propiului său fiu, pe care îl încredința tînărului, rugându-l să-l supravegheze de aprópe și să încurajeze pe noul emigrant.

Cu dece ani mai înainte, demnul magistrat ar fi leșinat decă ar fi vędut pe fiul său, în relațiunii cu pungașii. Dér aceasta isbutise de minune, și acum un alt profesor nu i-se párea mai bun judecătorului, ca densusul, ca să călăuzescă pe fiul său în calea cea bună, calea bogăției.

ULTIME SCIRI.

Londra, 29 Decemvrie. În urma notelor, ce s'au schimbat între puteri, în cas decă ar isbucni un răsboiú între Rusia și Japonia, toate statele ar observa *neutralitate* absolută.

Diverse.

Reclamă pentru reclamă. Renumita cântăreța *Mara*, a făcut la 1795 un turneu în Londra. Diarul „Times“, care începuse cu câți-va ani înainte să apară și era foarte cetit în Londra, publică într'o di următorul inserat:

„Certific prin acesta, că de când întrebuițez „*Dentin*“-ul doctorului *Tomes*, n'am mai avut dureri de dinți“.

ss) *Gertrud Mara*, cântăreța de curte.

Reclama aceasta, care astăzi este o reclamă de toate dizele, atunci provocă senzație și toți cei ce sufereau de dinți, năvăleau la doctorul *Tomes*. Bucuria doctorului *Tomes* însă nu ținut mult, căci nu peste mult apărú imediat sub inseratul de mai sus un alt inserat cu următorul conținut:

„Certific și eu la rîndul meu, că *Mrs Mara*, cântăreța, n'a mai avut dureri de dinți, de când pórta dantura, pe care i-am făcut'o eu la 1788. Pentru asemenea danturi se recomandă onoratului public

ss) *Mr. Miles*, dentist.

Tomes a plecat în aceeași di din Londra și s'a stabilit în provincie. Cântăreța a început un turneu în alte țeri.

Bibliografie.

A apărut „*Almanachul*“ societății „*Petru Maior*“ Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. *Prețul 4 coróne*. Se află de vëndare la *Tipografia A. Mureșianu* cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*

Intîmplarea a făcut, că din ascundétoarea mea am putut să fiu martor convorbirii celor doi mișei. Credeam întăi, că ar avea de gând să-și pună planul imediat în esecutare și își puseu mîna pe revolverul ce-l port cu mine, ca să-i împedec însumi în săvêșirea fărădelegii. Vędând însă că se îndepărtéză, mă hotărăi să mă înscințez. Am scris scrisórea și am aruncat-o cu precauțiune înaintea cabinei d-vóstre“.

„Și de ce nu ați venit în asemenea împrejurări în persoană la mine?“ întrebă căpitanul.

Hope se înroși. „De ce?“... Aveam două motive. Întăi fiind-că unui aventurier, care căltoresce gratis, nu i-ați fi dat cređemént.

„Bine, dér a doua óra puteați sci, că-mă convinsesem despre veritatea comunicatului“.

„Așa e, dér mai aveam un motiv. Mă temeam, că viitorul meu șef va afla despre felul călătoriei mele și se va scanda-

lisa. Mă hotărăiú decă a nu mă da pe față, decăt în cazul extrem“.

„M. Hope, d-vóstră sunteți un om brav!“ duse căpitanul stringénd mîna lui *Hope*. „D-vóstră ați împușcat pe *Kelly*? D-vóstră ați dat alarma?“

„Da“.

„Vé mulțumesc. Ne-ați salvat viața și vaporul. Fiți siguri de recunoștința noastră“, duse căpitanul.

În adevér proprietarul vaporului, *Aradia*“ a dărúit lui *Hope* o sumă considerabilă în semn de recunoștință. Nici șeful său nu se scandalisă de felul cum a trecut corespondentul său oceanul.

Tovarășii *Robertson & Comp.* fură condamnați la deportație pe mai mulți ani, ér *Hope*, al cărui nume și fapte le publicaseră toate foile cu ocaziunea procesului, s'a căsătorit cu iubita sa *Mary*.

Cu totă reușita favorabilă a acestei aventuri, tînărul *Hope* declară, că n'ar mai călători încă odată în ladă nici pentru toate comorile din lume.

Oniță.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesti scrise de Ioan Papiu Tom. III. Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesti de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesti acomodate pentru orice timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, de Em. Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărusele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predicii dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesti pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. Preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougand, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu, editura lui Dr. E. Dăianu, Timișoara 1895. O cărticică de mângăiere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericesti de Massillon“ traduse din originalul francez de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vestitului orator ecleziastic francez. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsăriten, și fie-care este pusă la acea Duminică sau sărbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predica. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr-un limbajiu ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Decemv. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.95
Renta de corone ung. 4%	98.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	91.05
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	93.10
Bonari rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.—
Renta de hârtie austr.	100.60
Renta de argint austr.	100.60
Renta de aur austr.	120.65
Rente de corone austr. 4%	100.60
Bonari rurale ungare 3 1/2%	93.10
Losuri din 1860.	155.90
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15.95
Acții de-ale Băncii ung. de credit	780.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	687.50
Napoleoniori	19.04
Mărci imperiale germane	117.12 1/2
London vista	239.30
Paris vista	95.15
Note italiene	95.35

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Nov. n. 1903.

Banot rom. Cump.	18.90	Vând.	19.94
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleoniori.	19.04	„	19.08
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesce	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.25	„	118.40
Lire turcesce	21.58	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Călindearul Plugarului

În editura tipografiei A. Mureșianu, Brașov, a apărut „Călindearul Plugarului“ pe anul visect 1904. — Anul XII.

Ca și în anii trecuți, așa și anul acesta „Călindearul plugarului“, fidel numelui său, intră în casele cărturarilor noștri dela sate, ca prin învătățuri și povețe din ramura economiei, să le îmbogățescă cunoscințele și să-i îndemne la muncă rațională, servindu-le tot-odată de călăuză în viața practică.

Cei cari se vor grăbi a-și procura „Călindearul Plugarului“, vor mai ave, în afară de acesta, privilegiu de-a-și petrece cu el câte-va ore vesele și senine, cetind bucățile alese ce le cuprinde în partea literară și distractivă, în care se publică câte-va piese alese, anecdote, glume și povețe.

Conținutul „Călindearului Plugarului“ este următorul:

În frunte se află o ilustrație: (Orășul Brașov). Urmază cronologia anului 1904. — Regentul anului. — Sărbătorile și alte zile schimbătoare. — Calculul sărbătorilor mai mari. — Posturile la răsăriteni. — Caracterul anului 1904. — Urmază partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului, la fie-care lună dându-se sfaturi asupra lucrărilor, ce are să le facă economul, care ține să-și porțe economia după toate cerințele. — Urmază genealogia domnitorilor din Europa. — Taxele telegramelor și postale. — Taxele pentru epistole. — Taxele pentru pachete și pentru porto-tarif după greutate. În partea aceasta se dau număruse indicațiuni cu privire la regulile de observat la trimiterile de scrisori, bani și pachete. — În rubrica timbre și taxă se arată, ce anume timbre și taxe se cer la tot felul de petițiuni, documente etc.

Rubrica **têrgurilor** e foarte bogată. După datele oficiose din nou îndreptate și publicate de ministerul de comerț se arată **têrgurile libere din Ardeal, Banat și Țera unghurească**, cu observațiunile necesare, apoi **têrgurile din Bucovina**, și un adaus la **têrgurile din Banat și Ungaria**, precum și **têrgurile aranjate după lună**.

Partea economică a Călindearului conține următoarele articole scrise de colaboratorul nostru economic d. I. Georgescu; anume: „**Industria de casă — seceriș de erva**“, un articol instructiv despre marile folose ce le aduce țeranului nostru industria de casă; „**Cultura nucilor**“, „**Cultura prunilor**“, „**Ciuma cartofilor**“, „**Bola de gură și de unghii la vite**“.

În **partea literară** se publică trei poezii alese: „**Codrule Măria-Ta**“ și „**Doina**“ de M. Eminescu, apoi „**Cântec românesc**“ de G. Coșbuc. Urmază o istorisire foarte interesantă: „**Cuza Vodă și țeranii**“, scrisă de colaboratorul nostru d. Gr. N. Coatu (Banca, jud. Tutova, România) într-o limbă neaoșe moldovenescă ce sémână mult cu limba ce se vorbește la Românii din Transilvania.

Urmază după scéta un interesant episod din viața directorului de școle Gavril Munteanu, scris de G. Barișiu, și o caracterizare, de C. Bolliac.

Se publică apoi **Povețe interesante și instructive**, ér la urmă **Anecdote și glume**. Partea restantă cuprinde anunțuri pe mai multe pagine.

„Călindearul Plugarului“ costă exemplarul **44 bani** + porto, și se vinde la tipografia A. Mureșianu, la librăria H. Zeidner Brașov (care are și depositul pentru vânzătorii de călindare) și în toate librăriile. Așa în librăriile din Arad, Agnita, Blași, Baia-mare, Bistrița, Caransebeș, Cernăuți, Cohalm, Elisabetopole, Făgăraș, Gherla, Lugoși, Mediaș, Oradea-mare, Oravița, Orăștie, Reghinul săsesc, Sibiu, Cluj, Sătmar, Sebeși, Timișoara etc.

Abonații diarului nostru, pot să comande călindare de-odată cu reînnoirea abonamentului.

!!Cel mai potrivit DAR de Crăciun!!

„Clipe de Repaus“

Seria II.

SCHIȚE ȘI FOIȚE DE SORCOVĂ.

Cea mai frumoasă lectură pentru sărbători!!

Prețul unui exempl. trimis franco 1 cor. 60 b.

A să comanda la editorul
D-I VIRGIL ONIȚIU, director gimn. în Brașov.

1--4.1203

Cadoul potrivit de sărbători

recomandăm fabricatul nostru, care la espoziția din Londra și Roma a fost premiat cu diplomă de onoare și medalie de aur, preparat din vinuri de Ardeal curate

1--10.1193

Escelentul Vin spumant (Șampanie)

și anume

Gloria sec, puțin dulce, Superbe sec, mai dulce.

Se află de vânzare la:

D-l Carl Irk, Heinrich Zintz, Alfred Kamner, Ottmar Trentina, Zoltan Gaspar, Nepoții Demeter Eremias, și Karl Harth.

CARL HARTH & Comp
(BRAȘOV) fabricație de șampanie. (Strada lungă)

Cruce seu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

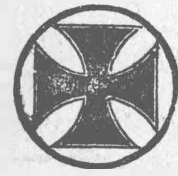
Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și invioreză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa-

se da imprejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătaie de inimă, sgărțiri de inimă, asmă, aușul greu, sgărțiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste a'estate Acel pacient care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimité banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-c „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja iestinatatea crucei male electro-magnetice o recomandă îndesebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. | **Prețul aparatului mic e 4 cor.**
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. | folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țera și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A / E. colțul strada Kálmán.

A V I S.

Prenumerațiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți să binevoiască a arăta în deosebi, când voiese ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.